

Rada
Evropské unie

Brusel 24. května 2022
(OR. en)

**Interinstitucionální spis:
2022/0165(NLE)**

9470/22
ADD 1

SOC 308
EMPL 204
ECOFIN 498
EDUC 186
JEUN 81
GENDER 66
ANTIDISCRIM 49

NÁVRH

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	23. května 2022
Příjemce:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generální tajemník Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2022) 241 final ANNEX
Předmět:	PŘÍLOHA návrhu ROZHODNUTÍ RADY o hlavních směrech politik zaměstnanosti členských států

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2022) 241 final ANNEX.

Příloha: COM(2022) 241 final ANNEX

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 23.5.2022
COM(2022) 241 final

ANNEX

PŘÍLOHA

[...]

návrhu ROZHODNUTÍ RADY

o hlavních směrech politik zaměstnanosti členských států

PŘÍLOHA

Hlavní směr 5: Podpora poptávky po pracovní síle

Členské státy by měly aktivně podporovat udržitelné sociálně tržní hospodářství a usnadňovat a podporovat investice do vytváření kvalitních pracovních míst, a to i s využitím potenciálu spojeného s digitální a zelenou transformací, s ohledem na hlavní cíl EU pro rok 2030 v oblasti zaměstnanosti. Za tímto účelem by měly omezit překážky, s nimiž se podniky setkávají při najímání pracovníků, podporovat odpovědné podnikání a skutečnou samostatnou výdělečnou činnost, a zejména podporovat vytváření a růst malých a středních podniků, mimo jiné prostřednictvím přístupu k financování. Členské státy by měly aktivně podporovat rozvoj sociální ekonomiky a plné využití jejího potenciálu, podněcovat sociální inovace a sociální podniky a povzbuzovat ty obchodní modely, které vytvářejí kvalitní pracovní příležitosti a generují sociální výhody na místní úrovni, zejména v oběhovém hospodářství a v oblastech nejvíce postižených přechodem na zelenou ekonomiku kvůli jejich odvětvové specializaci.

V návaznosti na koronavirovou krizi by měly dobře navržené režimy zkrácené pracovní doby a podobná opatření rovněž usnadnit a podpořit restrukturalizační procesy, a navíc pokud možno zachovat zaměstnanost, a napomoci tak modernizaci hospodářství, a to i prostřednictvím rozvoje s tím spojených dovedností. V zájmu podpory vytváření pracovních míst, usnadnění přechodů a řešení nedostatku pracovních sil a dovedností by se měly zvážit dobře navržené pobídky k zaměstnávání a přechodu i opatření ke zvyšování kvalifikace a k rekvalifikaci, a to i s ohledem na digitální a zelenou transformaci a dopad ruské invaze na Ukrajinu.

Zdanění by se mělo přesunout z práce na jiné zdroje, které více podporují zaměstnanost a inkluzivní růst a jsou v souladu s cíli v oblasti klimatu a životního prostředí, při zohlednění přerozdělovacího účinku daňového systému, a přitom ochraňovat příjmy pro přiměřenou sociální ochranu a výdaje na podporu růstu.

Členské státy, včetně těch se zákonnými minimálními mzdami, by měly podporovat kolektivní vyjednávání za účelem stanovení mezd a zajistit účinné zapojení sociálních partnerů, a to transparentním a předvídatelným způsobem, který umožní přiměřenou schopnost mezd reagovat na vývoj produktivity a podpoří spravedlivé mzdy umožňující důstojnou životní úroveň, přičemž by měla být současně věnována zvláštní pozornost skupinám s nižšími a středními příjmy s cílem posílit vzestupnou sociálně-ekonomickou konvergenci. Mechanismy stanovování mezd by měly zohledňovat sociálně-ekonomické podmínky, včetně vývoje v jednotlivých regionech a odvětvích. Při respektování vnitrostátních postupů a samostatnosti sociálních partnerů by členské státy a sociální partneři měli zajistit, aby všichni pracovníci měli spravedlivé mzdy díky tomu, že budou moci přímo nebo nepřímo využívat kolektivních smluv nebo přiměřených zákonných minimálních mezd, a to s ohledem na jejich dopad na konkurenceschopnost, vytváření pracovních míst a chudobu pracujících.

Hlavní směr 6: Zlepšení nabídky práce a přístupu k zaměstnání, celoživotního získávání dovedností a kompetencí

Členské státy by měly v souvislosti s digitální a zelenou transformací, demografickými změnami a válkou na Ukrajině prosazovat udržitelnost, produktivitu, zaměstnatelnost a lidský kapitál a zároveň podporovat obyvatele v tom, aby po celou dobu života získávali dovednosti a kompetence, a reagovat na současné a budoucí potřeby trhu práce s ohledem na hlavní cíl

EU pro rok 2030 v oblasti dovedností. Členské státy by rovněž měly přizpůsobit své systémy vzdělávání a odborné přípravy a investovat do nich tak, aby tyto systémy poskytovaly vysoce kvalitní a inkluzivní vzdělávání, včetně odborného vzdělávání a přípravy, přístupu k digitálnímu učení a jazykové přípravy (např. v případě uprchlíků, včetně těch z Ukrajiny). Členské státy by měly společně se sociálními partnery, poskytovateli vzdělávání a odborné přípravy, podniky a dalšími zúčastněnými stranami pracovat na řešení strukturálních nedostatků v systémech vzdělávání a odborné přípravy a zlepšovat kvalitu těchto systémů a jejich relevantnost pro trh práce, rovněž s ohledem na umožnění zelené a digitální transformace, řešení stávajícího nesouladu mezi nabídkou a poptávkou dovedností a předcházení vzniku nových nedostatků, zejména v rámci činností souvisejících s projektem REPowerEU, jako je zavádění obnovitelných zdrojů energie nebo renovace budov. Zvláštní pozornost je třeba věnovat výzvám pro učitelské povolání, mimo jiné i investováním do digitálních kompetencí učitelů a školitelů. Systémy vzdělávání a odborné přípravy by měly všechny účastníky vzdělávání vybavit klíčovými kompetencemi včetně základních a digitálních dovedností, jakož i průřezových kompetencí s cílem vytvořit předpoklady pro adaptabilitu a odolnost v průběhu celého života. Členské státy by se měly snažit posílit poskytování práv na individuální odbornou přípravu a zajistit jejich převoditelnost během profesních přechodů, a to případně i prostřednictvím individuálních vzdělávacích účtů, jakož i spolehlivého systému posuzování kvality odborné přípravy. Členské státy by měly využít potenciál mikrocertifikátů k podpoře celoživotního vzdělávání a zaměstnatelnosti. Měly by každému umožnit předvídat potřeby trhu práce a lépe se jim přizpůsobit, zejména prostřednictvím průběžné rekvalifikace a prohlubování dovedností a poskytování integrovaného vedení a poradenství, s cílem podpořit vyváženou a spravedlivou transformaci pro všechny, posílit sociální výsledky, řešit nedostatek pracovních sil a nesoulad dovedností, zlepšit celkovou odolnost hospodářství vůči otřesům a usnadnit případné úpravy.

Členské státy by měly podporovat rovné příležitosti pro všechny tím, že budou řešit nerovnosti v systémech vzdělávání a odborné přípravy. Je zejména důležité, aby byl dětem zajištěn přístup ke kvalitnímu předškolnímu vzdělávání a péči v souladu s evropskou zárukou pro děti. Členské státy by měly zvýšit celkovou úroveň kvalifikace, snížit počet osob, které předčasně ukončují vzdělávání a odbornou přípravu, podpořit přístup ke vzdělávání dětem z odlehklých oblastí, zvýšit atraktivitu odborného vzdělávání a přípravy, podpořit přístup k terciárnímu vzdělávání a míru jeho dokončení, usnadnit mladým lidem přechod ze vzdělávání do zaměstnání prostřednictvím kvalitních stáží a učňovských příprav, jakož i zvýšit účast dospělých na dalším vzdělávání, zejména účastníků vzdělávání ze znevýhodněných prostředí a osob s nejnižší kvalifikací. S přihlédnutím k novým požadavkům digitálních, zelených a stárnoucích společností by členské státy měly ve svých systémech odborného vzdělávání a přípravy posílit učení se prací, mimo jiné prostřednictvím kvalitní a účinné učňovské přípravy, a zvýšit počet absolventů v oblasti přírodních věd, technologií, inženýrství a matematiky jak na úrovni odborného vzdělávání a přípravy, tak na úrovni terciárního vzdělávání, a to zejména žen. Kromě toho by členské státy měly zvýšit relevanci terciárního vzdělávání a výzkumu pro potřeby trhu práce, zlepšit monitorování a předvídaní dovedností, zajistit větší zviditelnění dovedností a srovnatelnost kvalifikací, včetně těch získaných v zahraničí, a rozšířit příležitosti pro uznávání a ověřování dovedností a kompetencí získaných mimo rámec formálního vzdělávání a odborné přípravy. Měly by zlepšit a zvýšit nabídku a využívání flexibilního dalšího odborného vzdělávání a přípravy. Členské státy by rovněž měly podporovat dospělé osoby s nízkou úrovní dovedností a zachovat nebo rozvíjet jejich dlouhodobou zaměstnatelnost tím, želepší přístup ke kvalitním vzdělávacím příležitostem a jejich využívání, a to zavedením doporučení o cestách prohlubování dovedností, včetně posuzování dovedností, nabídky vzdělávání a odborné přípravy, jež bude odpovídat příležitostem na trhu práce, a validace a uznávání získaných dovedností.

Členské státy by měly poskytovat nezaměstnaným a neaktivním osobám účinnou, včasnou, koordinovanou a individuálně uzpůsobenou pomoc založenou na podpoře při hledání zaměstnání, odborné přípravě, rekvalifikaci a přístupu k jiným podpurným službám, přičemž zvláštní pozornost by měla být věnována zranitelným skupinám a osobám, kterých se zelená a digitální transformace obzvláště dotýká. Komplexní strategie, které zahrnují hloubkové individuální posouzení nezaměstnaných osob, by měly být uplatňovány co nejdříve, nejpozději však po 18 měsících nezaměstnanosti, s cílem výrazně snížit dlouhodobou a strukturální nezaměstnanost a předcházet jí. Je třeba i nadále řešit nezaměstnanost mladých lidí a otázku mladých lidí, kteří nejsou zaměstnaní ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy, a to prostřednictvím prevence předčasných odchodů ze vzdělávání a strukturálním zlepšením přechodu ze vzdělávání do zaměstnání, mimo jiné prostřednictvím plného provedení posílené záruky pro mladé lidi, která by měla rovněž výrazně podpořit kvalitní pracovní příležitosti pro mladé lidi v období obnovy po pandemii. Kromě toho by členské státy měly v souvislosti s Evropským rokem mládeže 2022 zintenzivnit úsilí zejména zdůrazněním nových perspektiv pro budoucnost, jež zelená a digitální transformace nabízí, stejně jako příležitostí, jak odrazit negativní dopad pandemie na mladé lidi.

Členské státy by měly usilovat o odstranění překážek a odrazujících prvků, pokud jde o účast na trhu práce, zejména osob s nízkým příjmem, druhých výdělečně činných osob v domácnosti a lidí, kteří, jsou trhu práce nejméně vzdáleni, včetně osob z rodin migrantů a marginalizovaných Romů, a vytvářet pobídky pro jejich účast. Vzhledem k velkému nedostatku pracovních sil na některých pozicích a v některých odvětvích by členské státy měly usilovat o zvýšení nabídky práce, zejména podporou přiměřených mezd a důstojných pracovních podmínek, jakož i účinnými aktivními politikami trhu práce. Členské státy by měly rovněž podporovat uzpůsobené pracovní prostředí pro osoby se zdravotním postižením, mimo jiné prostřednictvím cílené finanční podpory a služeb, které jim umožní účast na trhu práce a ve společnosti.

Je třeba řešit rozdíly v zaměstnanosti a odměňování žen a mužů. Členské státy by měly zajistit rovnost žen a mužů a zvýšenou účast žen na trhu práce, mimo jiné zajištěním rovných příležitostí a kariérního postupu a odstraněním překážek v podobě omezenějšího přístupu žen k vedoucím pozicím na všech úrovních rozhodování. Měla by být zajištěna stejná odměna mužů a žen za stejnou nebo rovnocennou práci, jakož i transparentnost odměňování. Mělo by se podporovat sladění pracovního, rodinného a soukromého života žen i mužů, zejména prostřednictvím přístupu k dlouhodobé péči a službám předškolního vzdělávání a péče, jež jsou finančně dostupné a kvalitní. Členské státy by měly zajistit, aby rodiče a další osoby s pečovatelskými povinnostmi mohli využívat vhodného pracovního volna z rodinných důvodů a pružných forem uspořádání práce, aby se dosáhlo vyvážení pracovního, rodinného a soukromého života a podpořilo vyvážené využívání těchto nároků mezi ženami a muži.

Hlavní směr 7: Zlepšení fungování trhů práce a účinnosti sociálního dialogu

Členské státy by měly společně se sociálními partnery vytvářet spravedlivé, transparentní a předvídatelné pracovní podmínky, aby využily dynamické a produktivní pracovní síly a nových pracovních a podnikatelských modelů, přičemž by měly zajistit rovnováhu práv a povinností. Měly by omezit segmentaci uvnitř trhů práce a předcházet jí, bojovat proti nehlášené práci a zdánlivě samostatné výdělečné činnosti a podporovat přechod na formy pracovního poměru na dobu neurčitou. Pravidla pracovněprávní ochrany, pracovní právo a instituce by měly vytvořit vhodné prostředí pro nábor pracovníků, i zajistit nezbytnou flexibilitu pro zaměstnavatele, aby se mohli rychle přizpůsobovat změnám hospodářské situace, a zároveň chránit pracovní práva a zajistit sociální ochranu, odpovídající úroveň bezpečnosti a zdravé, bezpečné a dobře uzpůsobené pracovní prostředí pro všechny pracovníky. Podpora využívání pružných forem uspořádání práce, jako je práce na dálku,

může přispět k vyšší úrovni zaměstnanosti a inkluzivnějším trhům práce v kontextu prostředí po pandemii. Zároveň je důležité zajistit dodržování práv pracovníků, pokud jde o pracovní dobu, pracovní podmínky a rovnováhu mezi prací a osobním životem. Mělo by se zamezit pracovním vztahům vedoucím k nejistým pracovním podmínkám, mimo jiné v případě pracovníků platform, zejména těch s nízkou kvalifikací, a to potíráním zneužívání atypických pracovních smluv. Měl by být zajištěn přístup k účinnému, nestrannému řešení sporů a v případě neoprávněného propuštění právo na nápravu, včetně přiměřené kompenzace.

Politiky by měly zlepšit a podpořit účast na trhu práce, soulad mezi poptávkou a nabídkou na trhu práce a přechody mezi zaměstnáními, a to i ve znevýhodněných regionech. Členské státy by měly účinně aktivovat osoby, které se mohou zapojit, a umožnit jim účast na trhu práce, a to zejména zranitelným skupinám, jako jsou osoby s nižší kvalifikací, osoby z rodin migrantů, včetně osob se statutem dočasné ochrany, a marginalizovaní Romové. Členské státy by měly posílit oblast působnosti a účinnost aktivních politik na trhu práce zlepšením jejich zaměření, dosahu, pokrytí a jejich lepším propojením se sociálními službami, školením a s podporou příjmu pro nezaměstnané osoby při hledání práce, a to na základě práv a povinností těchto osob. Členské státy by měly posílit kapacitu veřejných služeb zaměstnanosti tak, aby tyto služby mohly poskytovat včasnou a individuálně uzpůsobenou pomoc uchazečům o zaměstnání, reagovat na současné a budoucí potřeby trhu práce a zavádět řízení podle výkonnosti, podporované také digitalizací.

Členské státy by měly poskytnout nezaměstnaným přiměřenou podporu v nezaměstnanosti po přiměřenou dobu v souladu s jejich příspěvky a vnitrostátními pravidly způsobilosti. Podpora v nezaměstnanosti by neměla odrazovat od rychlého návratu do zaměstnání a měla by být doplněna aktivními politikami trhu práce.

Měla by být náležitě podporována mobilita studujících a pracovníků s cílem zlepšit jejich dovednosti, zvýšit zaměstnatelnost a využít plného potenciálu evropského trhu práce a zároveň zajistit spravedlivé podmínky pro všechny, kdo vykonávají přeshraniční činnost, a posílit správní spolupráci mezi vnitrostátními správními orgány, pokud jde o mobilní pracovníky, s využitím pomoci Evropského orgánu pro pracovní záležitosti. V případech dočasného uzavření hranic z důvodů týkajících se veřejného zdraví by měla být podporována mobilita pracovníků v kritických povoláních a přeshraničních, sezónních a vyslaných pracovníků.

Členské státy by také měly usilovat o vytvoření vhodných podmínek pro nové formy práce, které by využily jejich potenciál pro tvorbu pracovních míst, a zároveň zajistit, že budou v souladu se stávajícími sociálními právy. Členské státy by proto měly poskytovat poradenství a vodítka týkající se práv a povinností platných v kontextu atypických smluv a nových forem práce, jako je práce přes digitální platformy. Sociální partneři mohou v tomto ohledu hrát podstatnou roli a členské státy by je měly podporovat při oslovování a zastupování lidí v atypických pracích a pracích vykonávaných prostřednictvím platform. Členské státy by rovněž měly poskytovat podporu při vymahatelnosti – například pokyny nebo specializovaná školení pro inspektoráty práce – v souvislosti s výzvami plynoucími z nových forem organizace práce, jako je algoritmičké řízení, monitorování dat a trvalá nebo dlouhodobá práce na dálku.

Na základě stávajících vnitrostátních postupů a s cílem dosáhnout účinnějšího sociálního dialogu a lepších sociálně-ekonomických výsledků, a to i v krizových obdobích, jako je válka na Ukrajině, by členské státy měly zajistit včasné a smysluplné zapojení sociálních partnerů do koncipování a provádění reforem a politik v oblasti zaměstnanosti, sociálních a případně hospodářských reforem a politik, mimo jiné prostřednictvím podpory pro zvýšení kapacity

sociálních partnerů. Členské státy by měly podporovat sociální dialog a kolektivní vyjednávání. Sociální partneři by měli být podporováni ve sjednávání a uzavírání kolektivních smluv v záležitostech, které se jich týkají, přičemž je třeba respektovat jejich samostatnost a právo na kolektivní akce.

V příslušných případech by členské státy na základě stávajících vnitrostátních postupů měly přihlížet ke zkušenostem příslušných organizací občanské společnosti v oblasti zaměstnanosti a sociálních otázek.

Hlavní směr 8: Prosazování rovných příležitostí pro všechny, podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě

Členské státy by měly podporovat inkluzivní trhy práce, které jsou otevřené všem, zavedením účinných opatření pro boj proti všem formám diskriminace a na podporu rovných příležitostí pro všechny, a zejména pro skupiny, které jsou na trhu práce zastoupeny nedostatečně, s řádným zřetelem k regionálnímu a územnímu rozměru. Členské státy by měly zajistit rovné zacházení, pokud jde o zaměstnání, sociální ochranu, zdravotní a dlouhodobou péči, vzdělávání a přístup ke zboží a službám bez ohledu na pohlaví, rasový nebo etnický původ, náboženské vyznání nebo přesvědčení, zdravotní postižení, věk nebo sexuální orientaci.

Členské státy by měly modernizovat systémy sociální ochrany, aby poskytovaly odpovídající, účinnou, účelnou a udržitelnou sociální ochranu pro všechny a ve všech fázích života a přitom podporovaly sociální začlenění a vzestupnou sociální mobilitu, motivovaly k účasti na trhu práce, podporovaly sociální investice, bojovaly proti chudobě a řešily nerovnosti, mimo jiné vytvořením systémů daní a dávek a posuzováním dopadů politik na distribuci příjmů. Účinnost systémů sociální ochrany se zlepší, pokud budou univerzální přístupy doplněny o přístupy selektivní. Modernizace systémů sociální ochrany by se měla rovněž zaměřit na zlepšení jejich odolnosti vůči mnohostranným výzvám.

Členské státy by měly rozvíjet a integrovat tři prvky aktivního začleňování: přiměřenou podporu příjmu, inkluzivní trhy práce a přístup ke kvalitním podpůrným službám, aby splnily individuální potřeby. Systémy sociální ochrany by měly zajistit přiměřené dávky poskytující minimální příjem každému, kdo nemá dostatečné prostředky, a podporovat sociální začlenění tím, že budou obyvatele podněcovat k aktivní účasti na trhu práce a ve společnosti, rovněž prostřednictvím cíleného poskytování sociálních služeb.

Nezbytným předpokladem pro zajištění rovných příležitostí je nabídka cenově dostupných, přístupných a kvalitních služeb, jako jsou předškolní vzdělávání a péče, mimoškolní péče, vzdělávání, odborná příprava, bydlení, zdravotní služby a dlouhodobá péče. V souladu s hlavním cílem EU pro rok 2030 v oblasti snižování chudoby by měla být zvláštní pozornost věnována boji proti chudobě a sociálnímu vyloučení, včetně chudoby pracujících. Zejména chudoba dětí by měla být řešena komplexními a integrovanými opatřeními, především plným prováděním evropské záruky pro děti ve vnitrostátním právu.

Členské státy by měly zajistit, aby měl každý, děti nevyjímaje, přístup k základním službám. Osobám, které to potřebují nebo které se nacházejí ve zranitelné situaci, by měly členské státy zaručit přístup k přiměřenému sociálnímu bydlení nebo pomoc v této oblasti. Měly by zajistit čistou a spravedlivou transformaci energetiky a řešit energetickou chudobu jako stále významnější formu chudoby v důsledku rostoucích cen energie, částečně souvisejících s válkou na Ukrajině, a to případně i prostřednictvím dočasných opatření s cílem podpory příjmů. Rovněž by měla být zavedena politika inkluzivní renovace bydlení. Ve vztahu k těmto službám by měly být zohledněny zvláštní potřeby osob se zdravotním postižením, mimo jiné pokud jde o přístupnost. Specificky by měla být řešena problematika bezdomovectví. Členské

státy by měly zajistit včasný přístup k cenově dostupné preventivní a léčebné zdravotní a dlouhodobé péči dobré kvality a zároveň zabezpečit dlouhodobou udržitelnost.

V souladu s aktivací směrnice o dočasné ochraně¹ by členské státy měly uprchlíkům z Ukrajiny nabídnout odpovídající úroveň ochrany, včetně práva pobytu, přístup a integraci na trh práce, přístup ke vzdělání, odborné přípravě a bydlení, jakož i přístup k systémům sociální podpory, zdravotní péči, sociálnímu zabezpečení nebo jiné pomoci a prostředkům na živobytí. Dětem by měl být zajištěn přístup ke vzdělávání a péči a k základním službám v souladu s evropskou zárukou pro děti. Pro děti a nezletilé osoby bez doprovodu by členské státy měly zavést právo na poručenství/opatrovnictví.

V kontextu prodlužující se délky života a demografických změn by členské státy měly zabezpečit přiměřenost a udržitelnost důchodových systémů pro pracovníky i osoby samostatně výdělečně činné a zajistit pro ženy i muže rovné příležitosti získávat a nabývat důchodová práva, mimo jiné prostřednictvím doplňkových programů, které jim zajistí přiměřený příjem ve stáří. Důchodové reformy by měly být podporovány politikami zaměřenými na snížení rozdílů ve výši důchodů žen a mužů a opatřeními, která prodlouží pracovní život, jako je například zvyšování skutečného věku odchodu do důchodu, zejména usnadněním účasti starších osob na trhu práce, a měly by být začleněny do strategií aktivního stárnutí. Členské státy by měly zahájit konstruktivní dialog se sociálními partnery a dalšími příslušnými zúčastněnými stranami a umožnit postupné zavádění reforem.

¹ Směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími.